

Sosiaaliasiamiesten aamukahvit: Perusoikeuksien rajoittaminen koronapandemian aikana

12.2.2021

Salla Ritala ja Tarja Laukkanen

Sosiaalialan osaamiskeskus
Verso -liikelaitos

EOAK/4070/2020 lääkäiden oikeus asua yhdessä ja perhe-elämän suoja korona- viruspandemian aikana

- Kantelijalla iäkkäät vanhemmat asuivat vierekkäisissä sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköissä (vastoin tahtoaan).
- Pariskunta pystyi aiemmin tapaamaan toisiaan vapaasti yksiköissä, mutta koronaviruspandemian alettua tapaamiset kiellettiin: ei mahdollista vierailta tai ulkoilla yhdessä. Ruokailla piti myös yksin omassa huoneessa eikä omasta asunnosta saanut poistua. Puhelut eivät onnistuneet puhe- ja kuulovaikeuksien takia.
- Oikeusasiamies piti virheellisenä sekä vierailukieltoa että sitä, ettei pariskunta alunperinkään saanut asua yhdessä.
- Yksiköt toimivat STM:n ohjeen mukaan, joka jälkikäteen todettiin lainvastaiseksi.

Ratkaisu kokonaisuudessaan:

<https://www.oikeusasiamies.fi/r/fi/ratkaisut/-/eoar/4070/2020>

EOAK/4477/2020 Hoivakodin menettely

- Kantelija arvosteli hoivakodin toimintaa, sillä vierailut hoivakotiin oli kielletty eikä läheinen saanut ulkoiluttaa asukasta. Kantelija myös arvosteli, että kampaajan käyminen yksikössä oli kielletty.
- Hoivakodin käytännöt vierailujen suhteen vaihtelivat kevään ja kesän 2020 aikana.
- Hoivakoti vastasi, että asukkaille oli järjestetty viriketoimintaa ja hoitaja oli leikannut hiukset, koska kampaajalle meno tai kampaajan tulo hoivakotiin ei ollut mahdollista.
- Oikeusasiamies katsoi, että asiassa oli menetelty virheellisesti: Tapaamisia ei olisi saanut rajoittaa tartuntatautilain perusteella. STM:n ohjeistus oli virheellinen.
- Ratkaisu kokonaisuudessaan:
<https://www.oikeusasiamies.fi/r/fi/ratkaisut/-/eoar/4477/2020>

KHO 2021:1 Vierailukielto vammaispalvelu- jen asumis- yksikössä

- Vammainen henkilö asuu palveluasumisyksikössä. Hänen isänsä asuu samassa talossa asunnossa, joka ei ole osa palveluasumisyksikköä. Isän ja pojan välillä on normaalia yhteydenpitoa perheen kesken. Isä myös auttaa poikaansa arjessa.
- Kunnan vammaispalvelupäällikkö oli asettanut vammaispalvelujen asumisyksiköitä koskevan vierailukiellon (tehnyt asiasta hallintopäätöksen).
- Vierailukielto oli katsottu välttämättömäksi koronavirustartuntojen torjumiseksi, koska aiemmin tapahtuneiden vierailujen katsottiin lisänneen tartuntavaaraa vammaisten asumisyksiköiden asukkaille, joista osa kuuluu vakavan taudin riskiryhmiin.
- Päätöstä oli perusteltu tartuntatautilain 17 §:llä ja viitattu STM:n antamaan ohjeeseen, josta oli ymmärrettävissä, että sosiaalihuollon toimintayksiköitä kehoitetaan asettamaan yksiköihin vierailukielto tartuntatautilain nojalla.
- KHO totesi, että asumisyksikköä koskevan vierailukiellon antaminen merkitsee pitkälle menevää puuttumista asumisyksikön asukkaiden yksityiselämän ja perhe-elämän suojaan. Tartuntatautilain 17 § koskee hoitoon liittyvien infektioiden torjuntaa eikä siinä säädetä toimivallasta ryhtyä toimenpiteisiin, joilla rajoitetaan perusoikeuksia. Vammaispalvelupäällikön päätöksellä ei ole voitu asettaa vierailukieltoa ja päätös on ollut lainvastainen.
- Ratkaisu kokonaisuudessaan:
<https://www.kho.fi/fi/index/paatokset/vuosikirjapaatokset/1609743947251.html>

Seuraavat sosiaaliasia- miesten aamukahvit

Pe 26.3.2021 klo 8.30-9.15 Lastensuojelun sijaishuolto

Pe 16.4.2021 klo 8.30-9.15 Omatyöntekijyys ja asiakas-
/palvelusuunnitelmat

Pe 21.5.2021 klo 8.30-9.15 Vammaispalvelut

Ei ennakoilmoittautumista. Tilaisuuksien Teams-linkit löytyvät
Version verkkosivuilta: [Tapahtumakalenteri – PHHYKY](#)